

Aftenposten mener: Styrt avvikling av oljenæringen er en dårlig idé

Leder 6. mars 2019

Tidligere Sp-leder Åslaug Haga vil ha en sluttdato for norsk olje- og gassproduksjon. Miljøpartiet de Grønne har allerede vedtatt en «planmessig utfasing av petroleumsvirksomheten over en 15-årsperiode».

I Arbeiderpartiet presser AUF på for å begrense ny oljeutvinning. Ap kan snart komme til å gå inn for vern av Lofoten, Vesterålen og Senja. AUF vil også ha med partiet på en styrt avvikling av oljeindustrien innen 2035, men her møter de betydelig mer motbør.

Det er ingen tvil om at Norge står overfor store utfordringer. Oljeavhengigheten må reduseres, og vi må finne nye næringer å leve av. Samtidig krever klimautfordringen at fossil energi erstattes med fornybar. Svaret på dette er likevel ikke styrt avvikling.

Én grunn er at klimaeffekten av et slikt tiltak er usikker. Verden trenger fossil energi i overskuelig fremtid, og ingen vet når fornybar energi blir stort og effektivt nok til at det kan erstatte olje og gass. Petroleum brukes dessuten til å lage produkter det ennå ikke finnes gode erstatninger for. Forskningen peker i ulike retninger, men det er en betydelig risiko for at en avvikling av norsk oljeindustri bare vil bli erstattet av økt produksjon andre steder i verden, og at effekten på globale klimagassutspill, blir lik null.

Kostnadene for Norge kan dessuten bli høye. Én ting er svekkede statsfinanser, en annen er at 170.000 personer er direkte eller indirekte sysselsatt i den norske oljenæringen, ifølge SSB. En styrt avvikling kan gjøre en allerede vanskelig omstillingsprosess enda mer krevende. Mange av Norges fremtidsnæringer vil trolig ha sitt utspring i den kompetansen som finnes i oljenæringen i dag. Å komme med en sluttdato for næringen, vil sannsynligvis ramme investeringer og strupe rekrutteringen umiddelbart. Man står dermed i fare for å tape viktig kompetanse for raskt. Det kan bidra til å gjøre omstillingen vanskeligere.

Et tredje poeng er rollen norsk gass kan spille i Europa i en overgangsfase. Storbritannias klimagassutslipp er nå tilbake på nivåene fra 1890, mye takket være store kutt i bruken av kullkraftverk. Her har gassen vært en viktig brikke. Andelen av elektrisiteten i Storbritannia som kommer fra gass, har økt de siste årene.

Å argumentere mot styrt avvikling av oljenæringen er ikke klimafornektelse. Menneskeskapte klimaendringer er blant de største utfordringene verden står overfor. Utslippene må reduseres kraftig, men det gjøres best gjennom strenge avgifts- og kvoteregimer på klimautslipp. Styrt avvikling kan ende opp som svært kostbar symbolpolitikk.